

LA REVOLUCIÓ LIBERAL (1808-1874)

*Història d'Espanya i Catalunya
2n Batxillerat*

Absolutisme i liberalisme

L'inici de l'edat contemporània

	EDAT MODERNA (ANTIC RÈGIM)	→	REVOLUCIONS BURGESES	→	EDAT CONTEMPORÀNIA
Cronologia	s. XVI-XVII-XVIII		↓		s. XIX-XX-XXI
Política	Estat absolutista		REVOLUCIÓ LIBERAL (Ex. Revolució Francesa)		Estat liberal
Economia	Economia feudal		REVOLUCIÓ INDUSTRIAL		Economia capitalista
Societat	Societat estamental				Societat de classes

El pensament de la il·lustració

LA RAÓ

La intel·ligència humana és l'únic mitjà per entendre i explicar el món. Ni l'autoritat, ni la tradició, ni la revelació no podien substituir la raó.

EL PROGRÉS

S'aconsegueix a través de la **ciència**, i aquesta en combinació amb la **tècnica**, permeten l'avanç de la humanitat de manera evolutiva i indefinida. Eren partidaris fermes de l'**educació** i del **progrés**.

LA NATURALESIA

Creien que la naturalesa era una font de justícia i de bondat. La **societat** és la que falseja i corromp l'home, el qual és bo en estat natural.

LA TOLERÀNCIA

Van defensar la **tolerància** en les relacions humanes. Rebutjaven la superioritat de qualsevol religió sobre les altres i condemnaven la **intolerància religiosa**.

LA FELICITAT

És l'objectiu últim de la vida humana. Tothom hi té **dret**.

L'inici de l'Edat contemporània

REVOLUCIÓ FRANCESA (1789)

- Lluís XVI guillotinat
- Triomf **idees de la il·lustració** (fi societat estamental, fi de l'absolutisme...)

REVOLUCIÓ INDUSTRIAL (1780)

- Primera Rev. Ind. (Anglaterra, 1760-80)
- Segona Revolució Industrial (Alguns països d'Europa, mitjan s.XIX)

1.

LA CRISI DE FINALS DEL SEGLE XVIII

L'arribada dels Borbó al tron espanyol

LA GUERRA DE SUCCESSIÓ (1701-1714)

- Carles II mor sense descendència el 1700. El 1701 comença la Guerra de Successió amb dos fronts:
 - **Conflicte exterior.** Per por de l'enfortiment del poder dels Borbó a Europa, diverses potències europees (Gran Bretanya, Holanda, Portugal i l'Imperi austríac) van declarar la guerra a França i a Espanya i van proposar l'**arxiduc Carles d'Àustria** com a candidat.
 - **Conflicte intern.** Castella donava suport al monarca borbònic i la Corona d'Aragó al candidat austríac. Després de la batalla d'Almansa (1707) i de l'ocupació de València i Aragó, el conflicte va acabar amb el setge i l'ocupació de Barcelona (1714).
- El 1713, l'arxiduc Carles hereta la Corona d'Àustria i, temeroses de l'excessiu poder dels Habsburg, les potències europees firmen el **Tractat d'Utrecht** que posa fi al conflicte i reconeixen **Felip V** com a rei d'Espanya. D'aquesta manera s'implanta la dinastia dels Borbó i s'introdueix a Espanya el model absolutista francès.

1714-1746

FELIP V

ABSOLUTISME BORBÒNIC

- **Unificació de tot el territori** (lleis, administració, institucions)
- **Decrets de Nova Planta** s'imposa el sistema administratiu castellà
- **Territori dividit en províncies**

1759-1788

CARLES III

REFORMISME IL·LUSTRAT

- Els **il·lustrats** espanyols impulsen el creixement econòmic, la reforma de la societat, la millora de l'ensenyament i la difusió i la modernització de la cultura.
- Creix la burgesia

1788-1808

CARLES IV

CRISI DEL REFORMISME IL·LUSTRAT

- **Divisió entre il·lustrats** (Revolució francesa)
- Greus **problemes interns** (crisis alimentàries, d'Hisenda, creixement demogràfic...)
- No acontenta ningú (ni burgesia, ni classes privilegiades, ni poble)

Despotisme
il·lustrat

2.

LA GUERRA DEL FRANCÈS

*Guerra de la
independència
(1808-1814)*

PRECEDENTS

Guerra Gran (1793-1794)

Carles IV (parent de Lluís XVI, mort el 1793) declara la guerra a França

Pau de Basilea (1795)

Espanya accepta la seva condició d'estat subordinat a França

Tractat de Fointanebleau (1807)

GODOY i NAPOLEÓ

- Repartir-se Portugal i les seves possessions ultramarines
- **Permís de pas a les tropes napoleòniques**, compromís de no-invasió
- Objectiu de Napoleó: invasió d'Espanya (Josep Bonaparte)
- Godoy convenç **la família reial de fugir a Amèrica** però hi ha un motí popular

Motí d'Aranjuez (1808)

- Instigat per Ferran VII (pare i fill es disputaven el tron)
- **Abdicació de Carles IV** en el seu fill, Ferran VII

- La situació s'agreuja quan Carles IV demana ajuda a Napoleó per recuperar el tron (li envia una carta)

Abdicacions de Baiona (1808)

- Napoleó accelera els plans i convoca els monarques a Baiona
- A Baiona pressiona Carles IV i Ferran VII a abdicar a favor de **Josep I Bonaparte**

Ocupació legítima del territori

- Josep I comença a regnar amb l'ajuda d'alguns liberals (**afrancesats**)
- Convoca Corts i es promulga l'**Estatut de Baiona**

El desenvolupament de la guerra

2 de maig de 1808 el poble de Madrid s'aixeca en armes contra l'invasor.
Comença la GUERRA DEL FRANCÈS.

1º FASE (1808): RESISTÈNCIA POPULAR

Juntes populars i guerrilles. Girona, Saragossa i València oposen molta resistència.

2º FASE (finals 1808-1812): ARRIBADA DE NAPOLEÓ

Control francès del territori espanyol. Guerra de guerrilles (desgast francès)

Els francesos controlen les grans ciutats menys **Cadix**.

Enviament de tropes cap a Rússia

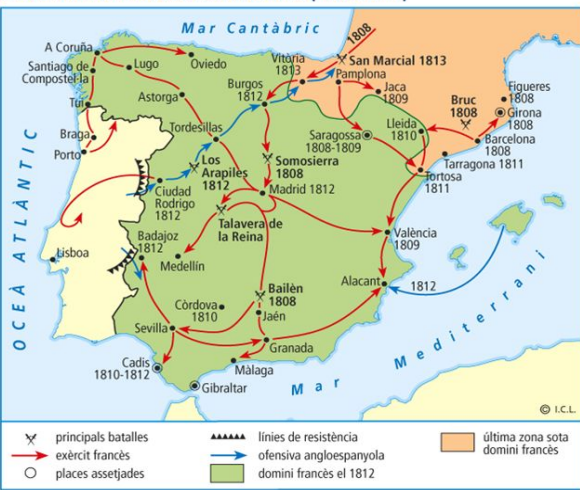
3º FASE (1812-1813): VICTÒRIA ANGLOESPANYOLA

Ofensiva britànica (general Wellington) que derrota els francesos.

1813: Tractat de Valençay (fi de la guerra)

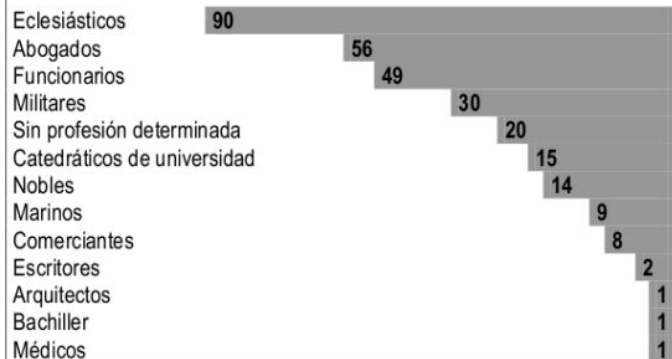
LA GUERRA DEL FRANCÈS A ESPANYA (1808-1814)

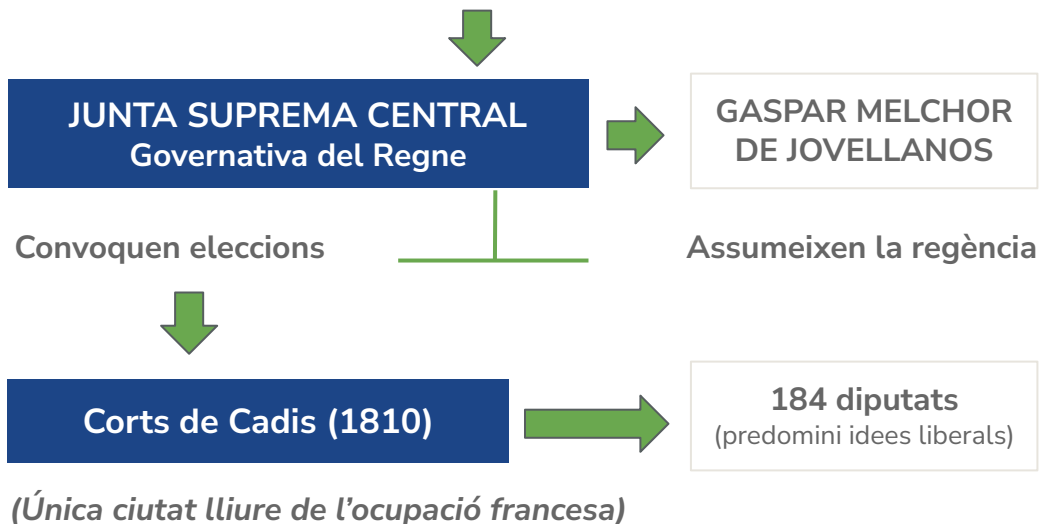
Durant l'ocupació dels francesos

MEMBRES DE LES CORTS DE CADIS (296)

El 1808 es creen **13 JUNTES** espontànies

ASSEMBLEA NACIONAL (poder legislatiu)

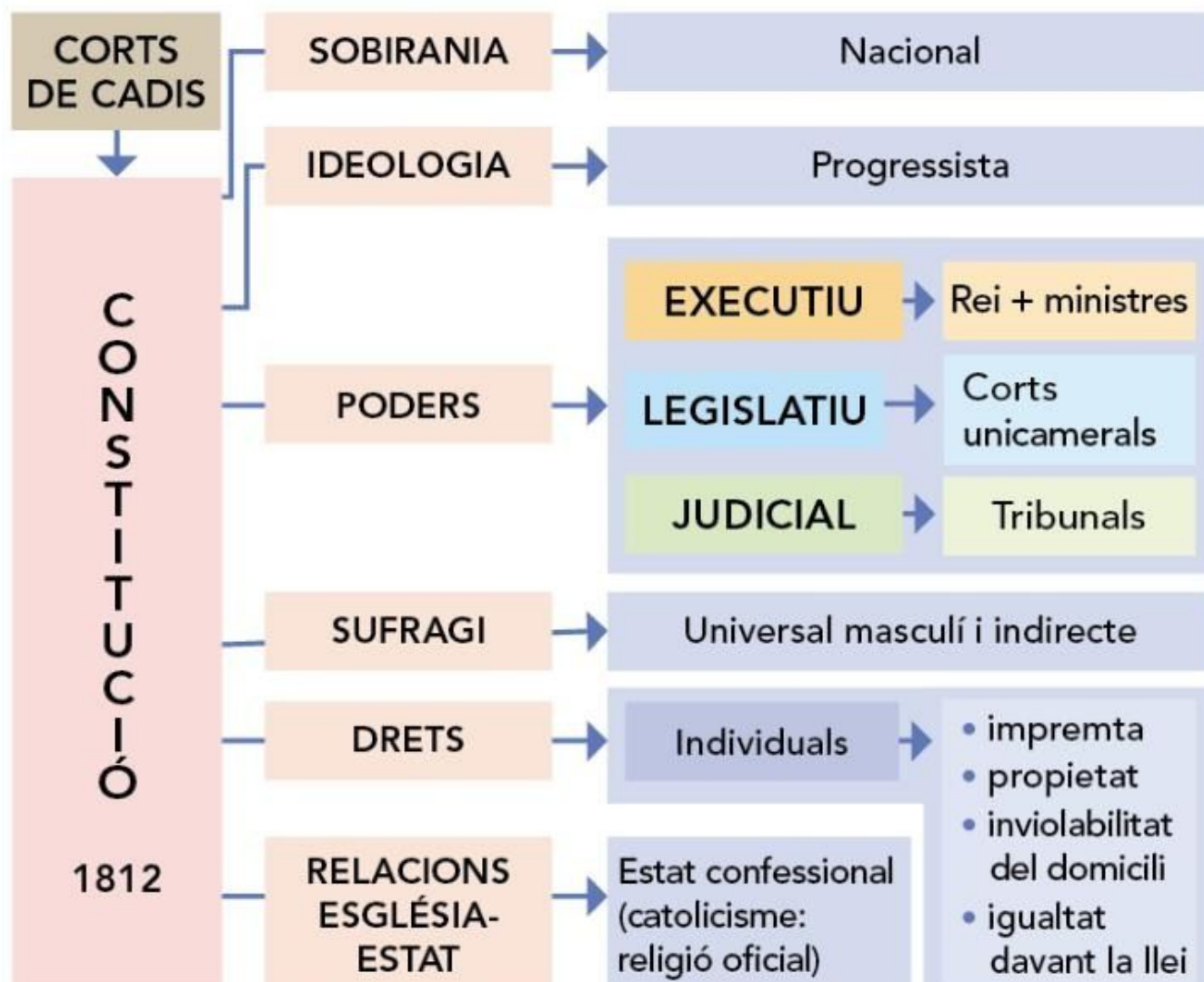
- Depositària de la sobirania Nacional
- A favor de la divisió de poders
- Reconeixement de Ferran VII com a monarca
- Afirmava la igualtat de tots els ciutadans (P= NP)

Constitució de Cadis (1812)

- 23 de desembre de 1810 es constitueix la Comissió encarregada d'elaborar la Constitució
- 9 de maig es promulga la Primera Constitució espanyola, **La Pepa**
- **1º Constitució democràtica de la història d'Espanya**
- Reflecteix els principis bàsics del **liberalisme**
- Model per altres constitucions europees
- Inclou declaració de DDHH, reconeix llibertats polítiques, dret a vot...
- Primer pas de la revolució liberal a Espanya

La Pepa (1812)

Abolició de l'Antic Règim

Les Corts de Cadis aproven lleis per derogar l'Antic Règim i establir un règim liberal

- **Abolició del règim senyorial**
- **Impuls d'una reforma agrària:** desamortització de béns eclesiàstics, venda de terres ermes, supressió dels mayorazgos...
- **Impuls del liberalisme econòmic:** llibertat comercial, supressió de gremis, eliminació de duanes interiors...
- **Abolició de la Inquisició**
- **Proclamació de la llibertat d'imprensa**

La Constitució quasi no es va aplicar i les reformes no es van posar en marxa en la seva totalitat. El context de la guerra i la restauració absolutista ho dificulten.

3.

ABSOLUTISME i FALLIDA DE L'ANTIC RÈGIM

1814 - 1833

Derrota de Napoleó a Europa (1814)

CONGRÉS DE VIENNA

- Restauració de l'absolutisme monàrquic a Europa
- França ha de retrocedir a les seves fronteres
- Es crea la **Santa Aliança** entre els monarques europeus

Regnat de Ferran VII (1814-1833)

3 períodes

Es caracteritza per l'enfrontament entre absolutistes i liberals.

1814

- **ABSOLUTISME o SEXENNI ABSOLUTISTA**
- Pronunciaments militars i repressió

1820

- **TRIENNI LIBERAL o CONSTITUCIONAL**
- Cop d'Estat de Riego

1823

- **DÈCADA OMINOSA**
- Segona restauració absolutista
- Terror blanc

Retorn de Ferran VII “El Desitjat”

Sexenni absolutista (1814-1820)

Suport dels **absolutistes**:
**MANIFEST DELS
PERSES**

1. Regnar com a monarca absolut

2. Deslegitimar la tasca legislativa de les CORTS DE CADIS

Decepció dels **liberals**:
Ferran VII no vol convertir-se en un monarca constitucional

Repressió de Ferran VII

Afusellament de Luis de Lacy al castell de Bellver

Exili i
execucions

La majoria foren
reprimits

PRONUNCIAMENTS MILITARS LIBERALS:
Aixecament d'un sector de l'exèrcit recolzat per civils

Trienni Liberal (1820-1823)

Cop d'Estat de RAFAEL RIEGO
(*Cabezas de San Juan, 1820*)

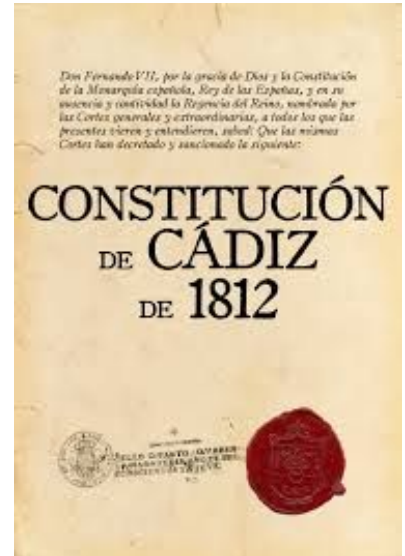

Ajuda de l'exèrcit francès "*Cent mil fills de Sant Lluís*"

Ferran VII **jura la constitució** de 1812 i accepta la formació d'un primer govern liberal

Himne de Riego

Per fer front a la oposició absolutista es crea la **Milícia Nacional**

Dècada Ominosa (1823-1833)

"Terror blanc"

Cop d'Estat de Ferran VII
(1823)

SEGONA RESTAURACIÓ
ABSOLUTISTA

Repressió i depuració política contra els liberals

Intenta una **REFORMA ECONÒMICA** (arran de la guerra i de la pèrdua de les colònies): **reforma fiscal** (els privilegiats havien de pagar impostos): **onada de protestes**

1830: Neix Isabel

Ferran VII promulga la **PRAGMÀTICA SANCIO** que deroga la **LLEI SÀLICA**

Execució a la forca de **Rafael Riego**

REVOLTA DELS MALCONTENTS

Oposició dels sectors més intransigents. Proclamació de **Carles**, germà del rei com a legítim hereu després de la mort de Ferran VII

4.

LA FI DE L'IMPERI ESPANYOL

*Independència de les
colònies americanes
1810-1824*

La independència de les colònies americanes

Causes

1. Malestar acumulat a les colònies
2. Incorporació d'idees il·lustrades
3. Èxit de les colònies britàniques (independència EEUU, 1783)
4. Descontentament dels burgesos criolls

5.

EL RÈGIM LIBERAL: PROGRESSISTES I MODERATS

1833-1868

Les dues regències

Mª CRISTINA

Els liberals es dividien
en 2 tipus
d'ideologies:
**moderats i
progressistes**

REGÈNCIA DE MARIA CRISTINA		REGÈNCIA D'ESPARTERO		
MINORIA D'EDAT D'ISABEL II				
1833-1834	1835-1839		1840-1844	
MODE-RATS	PROGRESSISTES	MODERATS	PROGRESSISTES	
	• 1834 Estatut Reial • 1835 Bullangues a Catalunya. Crema del vapor Bonaplata a Barcelona	• 1836 Revoltes progressistes • 1837 Desamortització de Mendizábal. Constitució progressista. Desmantellament de l'Antic Règim	• 1840 Llei d'ajuntaments • 1842 Aranzel lliurecanvista. Bombardeig de Barcelona	• 1843 Cre Gu • 1843 Revo a Bar
1a GUERRA CARLINA				

ESPARTERO

Renaixença a Catalunya (dècada dels 30)

Mor Ferran VII (1833)

REGÈNCIA DE M^o CRISTINA

Al seu testament havia previst la constitució d'un **Consell de Govern** per assessorar Maria Cristina. El Consell està format per **absolutistes moderats** que fan poques reformes de tipus administratiu.

Hi ha sectors absolutistes completament contraris a Maria Cristina i a Isabel. Recolzen a **Carles Mª Isidre**

CONFLICTE ISABELINS / CARLINS

Inici "guerra civil" (1833-1876)

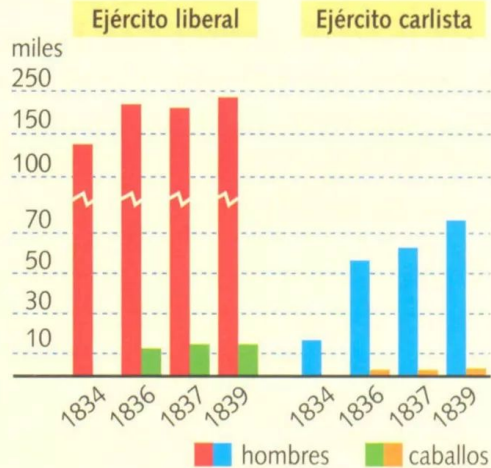
1° Guerra carlina

Les dues posicions

EFFECTIVOS MILITARES (1834-1839)

CARLINS

- **TRADICIONALISTES:** “Déu, Pàtria i Furs”
- **ABSOLUTISTES**
- **ANTILIBERALS**
- Domini església catòlica
- Suport al sistema foral (País Basc i Navarra)

ISABELINS

- **REFORMISTES:** Pacten amb **liberals moderats**, per fer un trànsit pacífic al règim liberal
- **ABSOLUTISTES** fidels a Ferran VII
- Marc **CONSTITUCIONAL** i **uniformitzador**

1º guerra carlina (1833-1840)

- Carlins es fan forts al **nord** de la Península
- General carlí **Ramon Cabrera** arriba a les portes de Madrid (*Expedició Reial 1837*)
- Carlins derrotats per exercit isabelí (**Espartero**)
- Carles M. Isidre fuig a França

(Himne carlí, cantat també al 1936)

La Regència de Mª Cristina (1833-1840)

- Inicia petites reformes
- Promulga l'**ESTATUT REIAL** (1834)

(Reformes molt insuficients pels progressistes)

Creació de juntes revolucionàries

BULLANGUES i LUDISME

PROGRESSISTES AL PODER
Desamortització de Mendizábal (36-45)

Constitució de 1837

Més conservadora que Cadis, però suprimeix gremis i delme

- Més poder a la Corona
- Sistema electoral censatari
- Senat com a cambra no electiva...

ABDICACIÓ M^o CRISTINA: Exili a França

La Regència d'Espartero (1840-1843)

- Dissol les juntes i convoca noves eleccions → Majoria Progressista

- Actua amb autoritarisme →

Governa amb els seus col.laboradors militars
NO coopera amb les Corts

 →

PÈRDUA DE
POPULARITAT

- Anuncia un aranzel lliurecanvista →

Obertura al mercat del cotó anglès

 →

AMENANÇA DE LA
INDÚSTRIA
CATALANA

- Derroga els furs bascos

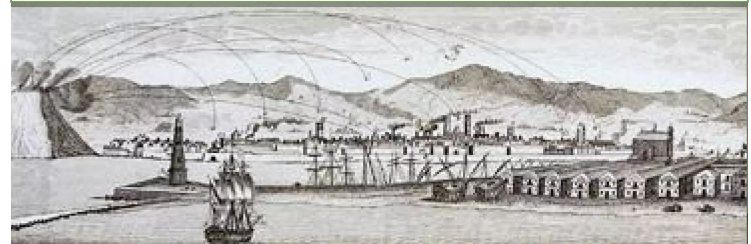
- Els moderats (NARVÁEZ i O'DONNELL) protagonitzen conspiracions que provoquen la dimissió d'Espartero que s'exilia a Gran Bretanya (1843). Pronunciament de NARVÁEZ.

Majoria d'edat d'Isabel II

1842. AIXECAMENT A BARCELONA
que és bombardejada per Espartero

Les dues regències (1833-1843)

REGÈNCIA MARIA CRISTINA

- 1833-36: Liberals moderats es consoliden
- 1834: **Estatut Reial**. Inici llibertats polítiques
- 36-40: Govern de liberals progressistes.
Desamortització
Mendizábal (Església)
- 1837: **Constitució**
 - ◆ Supressió Delmes
 - ◆ Supressió Gremis
- 1840: Abdica M.Cristina (exili)

REGÈNCIA ESPARTERO

- Les Corts escullen a **Espartero** com a regent.
- Tenia els suports dels progressistes però...
- Governa de manera **dictatorial**, reprimeix els liberals moderats
- Política **lliurecanvista** que posa en risc l'economia catalana
- Deroga els **furs** bascos
- Guanya moltes antipaties

La dècada moderada (1844-1854)

Les Corts avancen la majoria d'edat d'Isabel II (13 anys)

I S A B E L I I

1845-1849	1850-1854	1855-1859	1860-1864	1865-1868
MODERATS		PROGRES-SISTES	UNIONISTES	MODERATS
• 1844 Creació de la Guàrdia Civil • 1845 Constitució moderada. Llei d'administració local • 1843 Revolta de la Jamància a Barcelona	• 1849 Creació del Partit Democràtic • 1848 Codi Penal • 1851 Concordat amb la Santa Seu	• 1854 Revolució progressista. Creació de la Unión Liberal • 1855 Desamortització de Madoz. Llei de ferrocarrils	• 1862 Intervenció a Mèxic • 1857 Llei d'instrucció pública	• 1866 Crisi econòmica. Insurrecció de San Gil • 1868 Caiguda d'Isabel II. Revolució progressista
GUERRA DELS MATINERS			GUERRA DEL MARROC	
			EXPEDICIÓ A INDOXINA	

El regnat d'Isabel II (1844-1854)

Eleccions de 1844
(sufragi censatari)

Liberals moderats
(general **Narváez**)

OBJECTIUS

- Clausurar l'etapa revolucionària
- Normalitzar el funcionament de les institucions liberals
- Crear una legislació bàsica per crear un **nou Estat**

LIBERALISME MODERAT (moderantisme)

- Predomini de l'ordre i l'autoritat
- Es defensava la reforma política
- Dures mesures repressives

1. Creant una nova base social de suport: **la oligarquia** (fusió de vells aristòcrates que accepten el liberalisme + nova burgesia propietària rural)
2. Elaborant una nova **Constitució de 1845**
3. Establint una **Llei Electoral** amb sufragi censatari molt restringit (1%)

El desenvolupament de l'estat moderat

QÜESTIÓ FORAL

Objectiu: evitar un aixecament carlí

- Decret de 1844: manteniment dels ajuntaments forals al País Basc i Navarra

GUÀRDIA CIVIL

Objectiu: mantenir l'ordre públic

- Creació de la Guàrdia Civil (1844)

2º guerra carlina (1846-1849)

- Guerra dels **Matiners**
- Té lloc principalment a **Catalunya**
- L'inicien els partidaris del fill de Carles M. Isidre (Carles VI)
- Són derrotats a **Barcelona**
- Queden reduïdes a Navarra, País Basc i Catalunya

(Cançó Guerra Matiners)

Suport català als carlins

- **Defensa del foralisme i de les institucions tradicionals** (Catalunya va perdre els “furs” el 1714)
- **Oposició al liberalisme i a les reformes** (les reformes liberals, incloent les **desamortitzacions** son percebuts com a amenaça pel sector rurals i els petits propietaris)
- **Suport de l'Església catòlica** (especialment en zones rurals)
- **Rebuig de la centralització borbònica d'Isabel II**
- **Descontentament amb l'exèrcit liberal** (durant les guerres carlines, molts catalans van veure els exèrcits liberals com a forces d'ocupació i en canvi els carlins com a defensors de la terra)
- **Conflicte camp-ciutat** (les ciutats simpatitzaven més amb les idees liberals)

Concordat amb la Santa Seu (1851)

PIUS IX

Intent de millorar les relacions amb l'església

- Reconèixer a Isabel II
- Acceptar l'obra desamortitzadora
- Acceptar el liberalisme moderat
- Allunyar-se del carlisme

- Reconèixer el catolicisme com a religió oficial (Constitució)
- Sostenir econòmicament a l'Església
- Reconèixer les competències educatives de l'Església
- Suspendre la venda dels béns eclesiàstics desamortitzats i tornar els no venuts

Els governs de la Dècada Moderada van afavorir negocis financers de polítics i persones amb poder (p.e. M^oCristina).

La **CORRUPCIÓ i AUTORITARISME** fa que les classes populars donin suport a l'aixecament liberal progressista.

El Bienni progressista (1854-1856)

Pronunciament militar a
Vicálvaro “**Vicalvarada**”

O'DONNELL
(moderat discontent que funda
la **Unión Liberal**)

- Pronunciament militar pel descontentament de la burgesia
- Compta amb el suport de les classes populars
- **No volen destronar la reina**, sinó forçar-la a fer reformes

Leopoldo O'Donnell

La reina torna a demanar a **Espartero** que formi govern i es tornen a prendre mesures radicals:

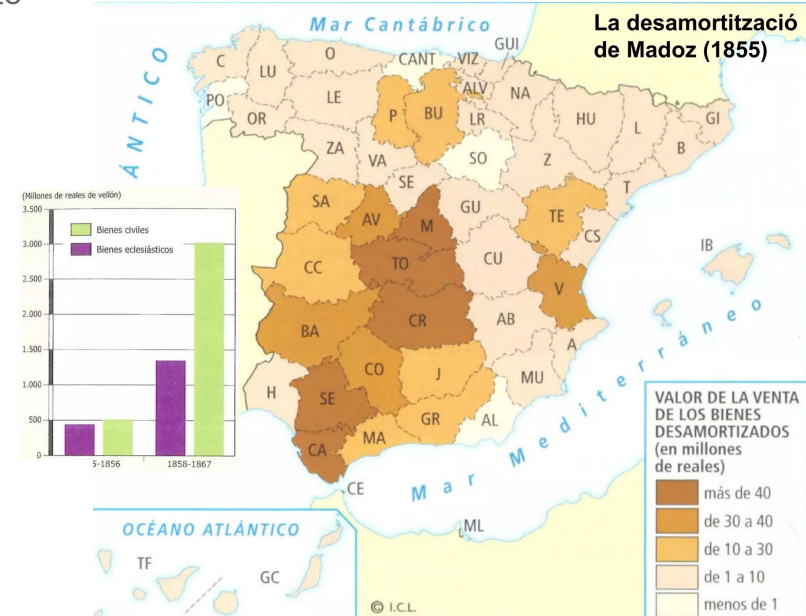
- Expulsió dels jesuïtes
- **Segona desamortització** (Madoz, 1855)
- Llei dels ferrocarrils

El nou govern va intentar restaurar els PRINCIPIS DEL PROGRESSISME

1. Reimplantar la Milícia Nacional
2. Elaborar una **Nova Constitució (1856)**. No promulgada.
3. Impulsar un PLA DE REFORMES ECONÒMIQUES amb l'objectiu de desenvolupar econòmicament el país i industrialitzar-lo

LLEI DESAMORTITZADORA

- Impulsada pel ministre **MADOZ**
- Afecta als béns de l'Estat, l'Església, ordres militars, institucions benèfiques i ajuntaments (béns propis i comunals)
- **OBJECTIU:** aconseguir recursos per a Hisenda i impulsar una modernització econòmica a Espanya.
- Una part dels recursos es destina a la xarxa **ferroviària**.

ELS PROBLEMES SOCIALS I LA CRISI DEL BIENNI PROGRESSISTA

CRISI DE SUBSISTÈNCIA 1855
(males collites, fam, epidèmia del còlera)

Aixecament pagès en terres
castellanes

1ª Vaga General a l'estat espanyol (juliol 1855)

Conflicte de les selfactines
(self-acting)

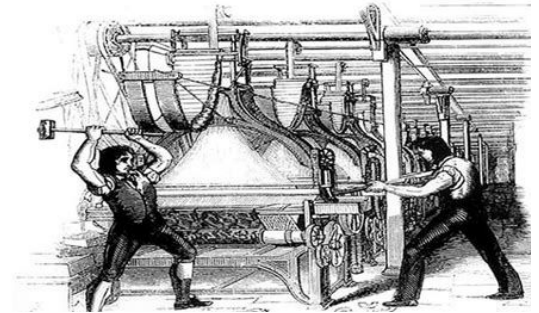
Alçaments populars i revoltes obreres
(Barcelona) demanant millores salarials,
reducció de la jornada laboral...

REPRESSIÓ

Discrepàncies dins la coalició governamental

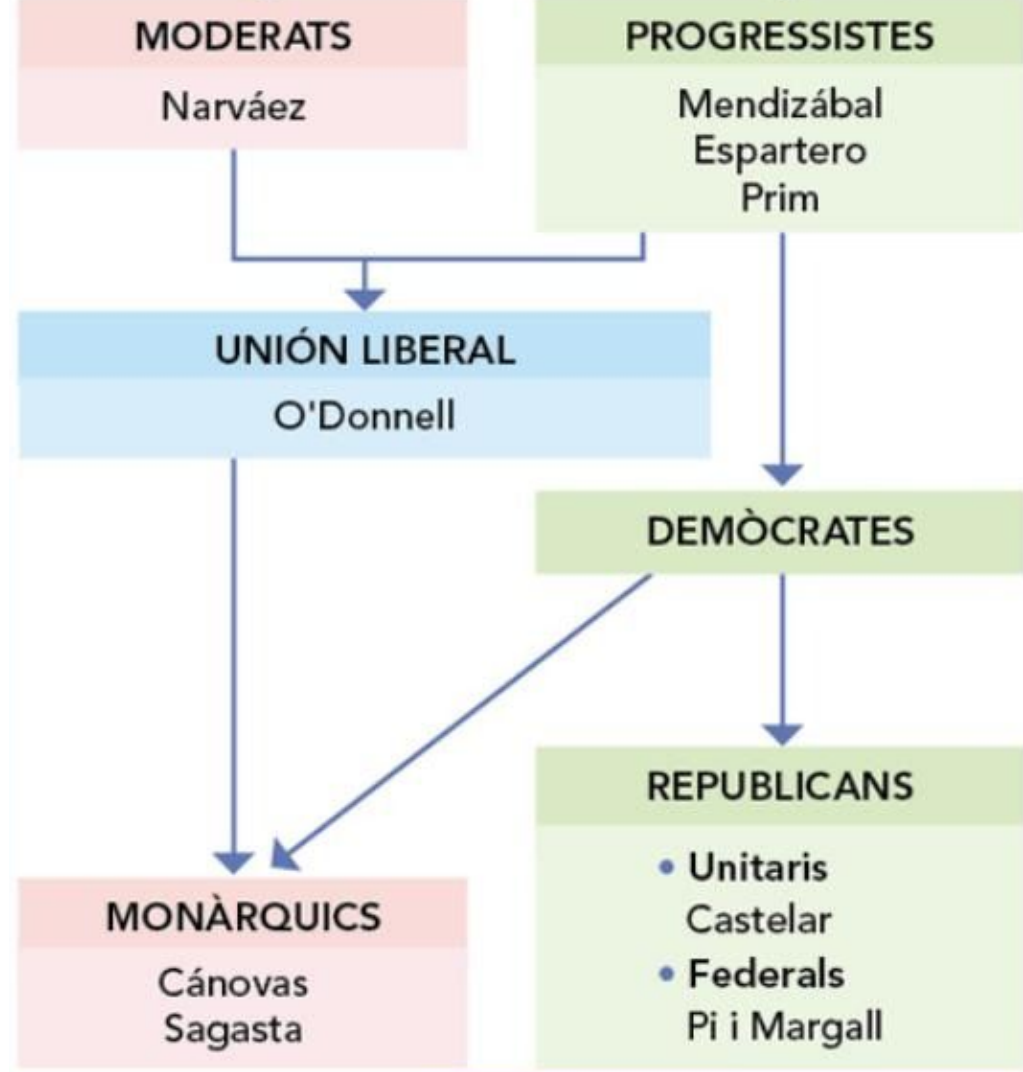
- Progressisme més radical: **UNIÓN LIBERAL**
- Progressisme més moderat: **PARTIT DEMOCRÀTIC**

LUDISME

Espartero dimiteix. Isabel II encarrega la formació d'un nou govern a **O'Donnell** que reprimirà durament les protestes i posarà fi al Bienni

Principals partits polítics espanyols s.XIX

Segona dècada liberal conservadora (1856-1868)

Govern llarg (1858-1863)

O'DONNELL

- **Fins** el 1866 es viu un relatiu **desenvolupament econòmic** (ferrocarril, urbanisme, mineria)
- Bones collites i expansió comercial (bases colonials de Cuba i Filipines)

Política exterior “colonial”

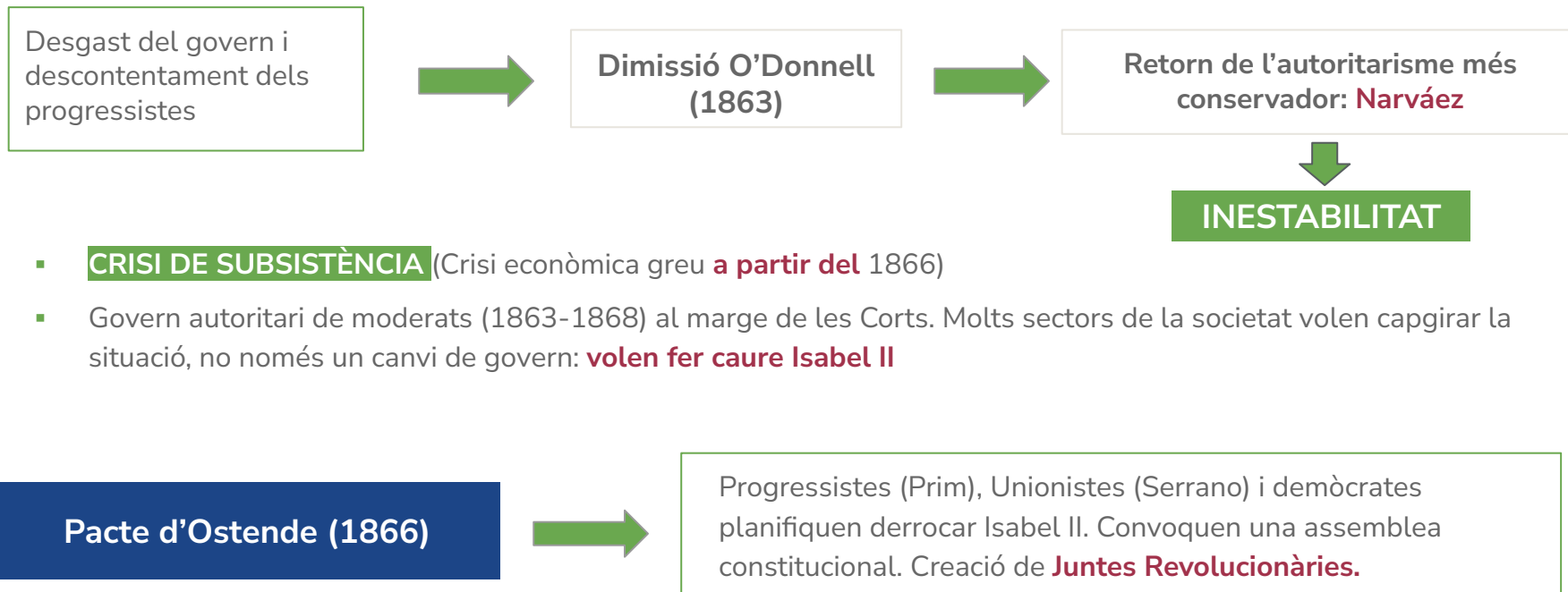
“Projecció” internacional participant a les guerres d'Indoxina, Perú, Mèxic, Marroc... cercant **PRESTIGI INTERNACIONAL** i amagant els conflictes del país.

La descomposició del sistema isabelí

(fins el 4:55)
<https://www.youtube.com/watch?v=LM0ZWqbvPH0>

6. EL SEXENNI REVOLUCIONARI

*Sexenni
democràtic
1868-1874*

El període 1868-1874 és conegut com a Sexenni Democràtic perquè, per primera vegada, es va viure una **experiència democràtica a Espanya**. L'ideari del SUFRAGI UNIVERSAL i els DRETS SOCIALS apareixen dins la política espanyola.

1868 marca una realitat històrica nova. En 6 anys es van succeir:

- Una revolució
- Un destronament
- Un règim provisional
- Una regència
- Una monarquia democràtica
- Una abdicació
- Una república federal
- Una república unitària
- Una guerra a Cuba
- Una guerra carlina
- Un cop d'estat
- Un altre règim provisional
- Un altre intent de regència
- La restauració de la monarquia borbònica

La revolució de 1868

(a partir de 4:50)
<https://www.youtube.com/watch?v=IM0ZWqbvPH0>

- El 1868 triomfà un pronunciament contra Isabel II (**La Gloriosa**). El moviment va esclatar amb la insurrecció de l'esquadra del brigadier Topete a la badia de Cadis i es converteix en una revolució.

Joan PRIM

Almirall TOPETE

General SERRANO

A “**La Gloriosa**” van tenir un gran protagonisme les **forces populars urbanes**, dirigides pels progressistes, demòcrates i republicans.

A moltes ciutats es van constituïr **JUNTES REVOLUCIONÀRIES** que varen organitzar la revolució.

Què demanaven?

- Llibertat
- Sobirania
- Sufragi universal
- Separació Església-Estat
- Supressió de les quintes

- Abolició dels impostos del consum
- Eleccions a Corts constituents
- Repartiment de la propietat
- Proclamació de la República
- Educació gratuïta

Els dirigents progressistes (**Prim**) i unionistes (**Serrano**) van veure amb preocupació la gran participació popular i el programa de reformes que demanaven.

Revolució: des de dalt o des de baix?

Govern provisional i primeres reformes (1868-1870)

Els insurrectes proposen a la Junta Revolucionària de Madrid el nomenament d'un **GOVERN PROVISIONAL** (5 progressistes + 4 unionistes) que impulsi un programa de reformes.

Convocatòria d'eleccions

Noves Corts

Nova Constitució (1869)

- S'opta per una **monarquia democràtica (parlamentària)**.
- Sufragi universal masculí
- Llibertat d'expressió i de premsa, de reunió i d'associació
- Es declara l'aconfessionalitat de l'Estat

(CAL BUSCAR UN REI ENTRE LES DINASTIES EUROPEES)

AMADEU DE SAVOIA

La monarquia democràtica (1871-1873)

Amadeu I, va tenir l'**OPOSICIÓ** de ➡

CONSERVADORS: fidels als borbó. **Cánovas del Castillo** aglutina unionistes i progressistes descontents

ESGLÉSIA: fidel als borbó. A més, la família d'Amadeu s'havia annexionat els Estats Potifícis.

CARLINS: l'arribada d'Amadeu suposa l'esclat de la 3a Guerra Carlina.

CLASSES POPULARS: influència de l'internacionalisme obrer (anarquistes i socialistes)

➡ Molts demòcrates es van proclamar republicans.

CONFLICTE A CUBA (Guerra dels Deu anys). Hi ha demandes d'**abolició** de l'**esclavitud** a Cuba i Puerto Rico. Concedeix reformes polítiques.

AMADEU I ABDICA AL FEBRER DE 1873

3ª guerra carlina (1872-1876)

- Té lloc principalment a **País Basc, Navarra, Catalunya i el Maestrat**
- Els carlins conquereixen Estella, la Seu d'Urgell i Olot
- L'exèrcit reial torna a sufocar la insurrecció

(Cançó a un requeté)

Conseqüències de les guerres carlines

1. **POLÍTIQUES:** Es posa en dubte el model centralista i uniformitzador dels liberals
2. **MILITARS:** els triomfs dels militars liberals van facilitar la incorporació a la política (Espartero i Narváez)
3. **ECONÒMIQUES:** cost elevat de l'exèrcit "en alerta". Desamortitzacions de 1836 i el 1855 (en part).

La Primera República Espanyola (1873-1874)

Amb l'abdicació del rei, les Corts voten la proclamació de la República.

- La República neix amb **poques possibilitats d'èxit**, encara que és rebuda amb entusiasme pels sectors populars de les ciutats.
- Els republicans tenien un programa ampli de **reformes socials** i es va pretendre organitzar l'Estat de forma **FEDERAL**.
- Diversos problemes: divisió a dins del republicanisme, guerres carlina i cubana, cantonalisme i oposició de sectors monàrquics.
- Intent de crear un **Estat Català** dins la República Federal Espanyola.

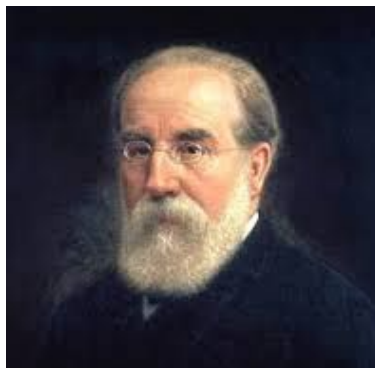

La Primera República Espanyola (1873-1874)

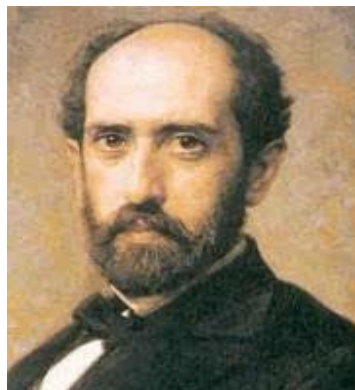
Durant l'any de la República es van succeir **4 presidents** i cap d'ells aconseguí governar:

Estanislau FIGUERAS

Francesc PI i
MARGALL

Nicolás SALMERÓN

Emilio CASTELAR

Republicans federals d'Esquerres

Republicans conservadors, suport als militars

La liquidació de la República (1874)

Els dos últims governs (República unitària) donen suport als militars per resoldre problemes com:

- El conflicte carlí
- La guerra a Cuba
- El cantonalisme

Cop d'Estat (gener 74)
GENERAL PAVÍA

Governa el general
SERRANO

Dictadura del general Serrano
(regència)

- Dissolució de les Corts
- Dissolució de la Internacional
- Il·legalització dels federals

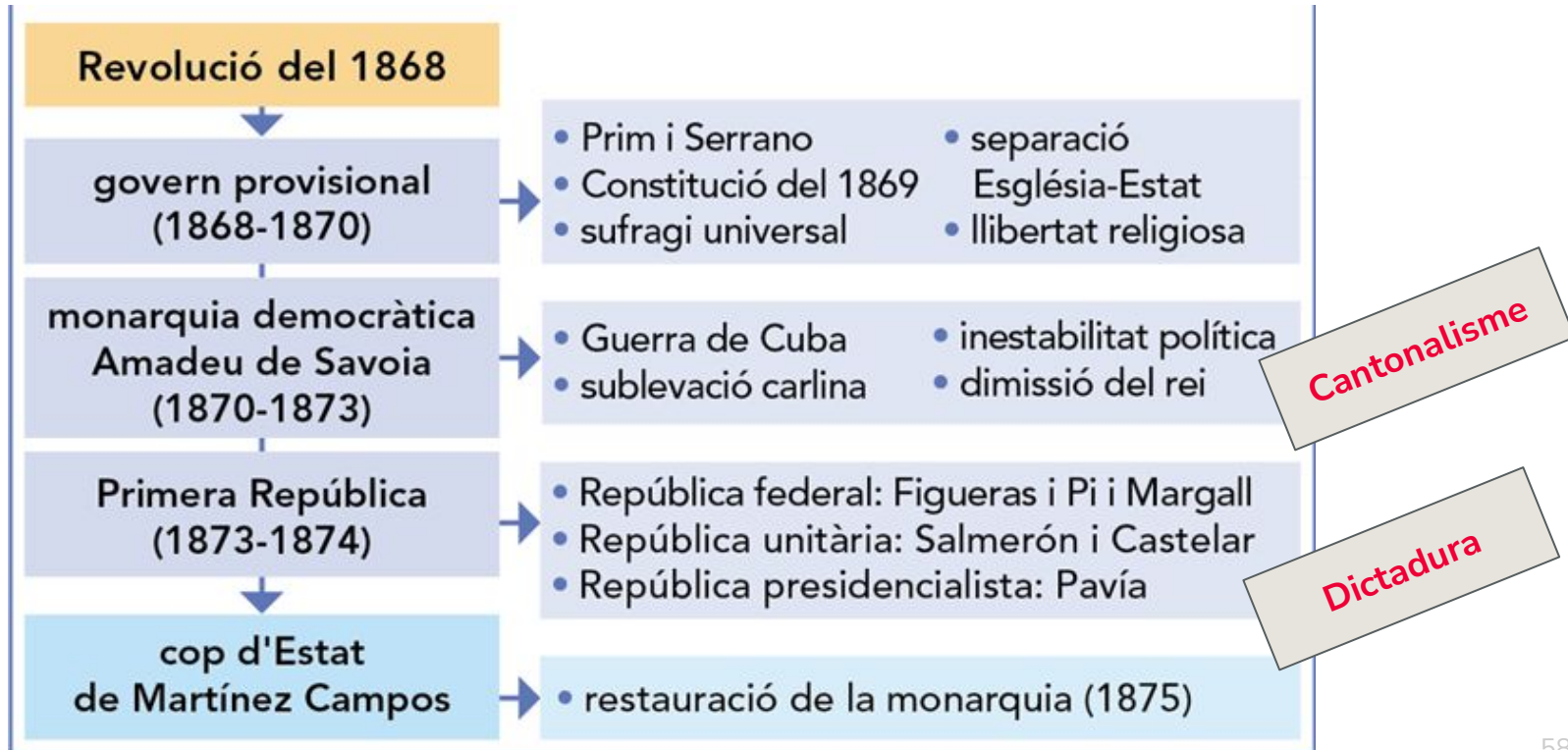
Alfons XII

RESTAURACIÓ

Cop d'Estat (des. 74)
MARTÍNEZ CAMPOS

Les etapes del Sexenni Democràtic

Catalunya i la Revolució liberal

- Aparició d'un carlisme endèmic a les terres interiors
- Incapacitat de la burgesia industrial de formular una opció política pròpia
- Formació d'un moviment popular (majoritàriament obrer), molt fort, que no seguia els camins institucionals que proposaven els liberals.

Carlins

Recullen el descontentament social de camperols amb els canvis en la propietat de la terra (desamortitzacions), els impostos, lleves forçoses...

Bullanguers
(moviments obreristes)

Motins amb inquietuds SOCIALS (obrerisme) i POLÍTIQUES
Bullanga de **"La Jamància"** (1843) - Prim sufoca la revolta

Sexenni revolucionari i
federalisme republicà
(1868-1874)

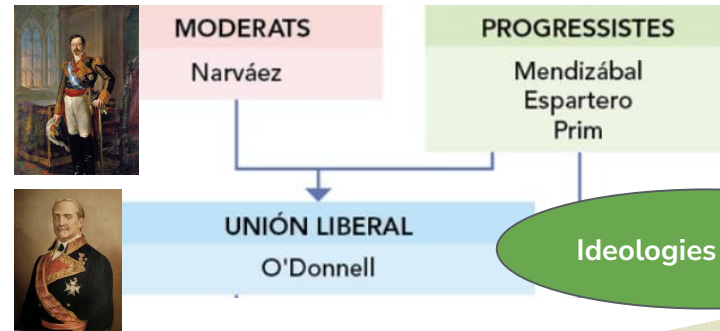

Durant la revolució de 1868 es creen **Juntes Revolucionàries**
Programa polític dels Republicans federals com **Pi i Margall**
Valentí Almirall formula les *Bases per a la Constitució Federal de la Nació Espanyola i per a l'Estat de Catalunya* (1868)

Característiques de l'estat liberal espanyol

Inestabilitat constitucional

Estat centralista

Intervenció de l'exèrcit

Demografia

Unitat 3 (p.60)

- Població augmenta a ritme lent
- Manteniment de la taxa de natalitat
- Taxa de **mortalitat molt elevada** (x sobre el 30‰)
 - Guerra
 - Epidèmies
 - Fam
- Gran quantitat d'**emigració exterior** (cap a Argentina, Brasil, Cuba...)
- Gran quantitat d'**emigració interior**:
 - Camp (70%)-ciutat (30%)
 - Centre-perifèria

Evolució de la població europea (1830-1910)

PAÍS	TAXA DE CREIXEMENT ANUAL
Dinamarca	1,01
Suècia	0,82
Noruega	0,94
Espanya	0,43
Portugal	0,67
Itàlia	0,62
Grècia	1,32
Alemanya	1,4
Rússia	1,13
Gran Bretanya	0,80
Mitjana europea	0,80

Agricultura i indústria

Unitat 2 (p.62)

- **Propietat de la terra en mans de l'església i la noblesa** on les terres eren cultivades per arrendataris
- També hi havia **terres comunals** propietat dels municipis poc cultivades però que servien com a complement (ramaderia...)
- Terres de municipis i de l'Església (**MANS MORTES**), segons la llei no es poden posar a la venda
- Desamortització de **Mendizábal**, 1836 (béns de l'Església)
- Desamortització de **Madoz**, 1855 (municipal, estatal i militar)
- El **40%** de la terra canvia de propietari
- Proletarització de la pagesia
- Ampliació de la superfície cultivada
- **Agricultura orientada al comerç**

- Endarreriment de la indústria espanyola
 - La Revolució industrial fracassa a Espanya (menys el tèxtil català i la siderúrgia basca)
 - Proteccionisme
 - Manca d'inversions

Creació del mercat comú espanyol 1837-1892

- Comunicacions (carreteres, ferrocarrils, correus...)
- Legislació mercantil (supressió de duanes)
- Unificació del sistema monetari
- Unificació del sistema d'impostos

El moviment obrer

Unitat 3 (p.79)

LES CONDICIONS DE VIDA

- Salaris baixos
- Jornades laborals que podien arribar a les 15 hores diàries (tant per adults com per a nens)
- Treball infantil (a partir de 7 anys)
- Condicions de treball molt precàries (soroll, temperatures extremes, poca ventilació, mala alimentació)
- Acomiadament lliure
- Rebaixa de salaris en moments de crisi
- Miserables condicions de vida
- Analfabetisme
- Cap protecció social (en cas de malaltia, atur...)
- Esperança de vida obrera en 30 anys (la burgesa estava en 50 anys)
- Habitatges cedits i molt precaris
- Condicions d'explotació especialment dures per a les dones

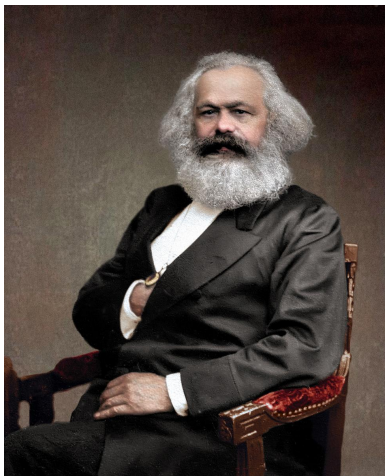
ELS INICIS DEL MOVIMENT OBRER (1840-1868)

- Des de la dècada del 1830 els obrers creen associacions d'ajuda mútua per protegir-se en cas de malaltia o de pèrdua de feina
- A Catalunya el 1840 es constitueix l'**Associació Mútua d'Obrers de la Indústria Cotonera**, la primera societat obrera catalana. Va ser prohibida poc després.
- **1855**: Primera Vaga general de la història d'Espanya (Bienni Progressista, selfactines)

LA DIVISIÓ DEL MOVIMENT OBRER EN EL SEXENNI REVOLUCIONARI (1868-1874)

- El **1864** s'havia creat la primera **Associació Internacional de Treballadors** (AIT). L'any 1871 es produeix un enfrontament entre Marx (socialista) i Bakunin (anarquista)
- A Espanya la revolució de 1868 restaura les llibertats d'expressió i associació. Es restauren associacions i es crea el sindicat **Tres Clases de Vapor**
- Quan l'AIT s'escindeix a Espanya també s'escindeix el moviment obrer. Madrid, Bilbao, Santander i Astúries opten pel socialisme, mentre que Catalunya, País Valencià, Andalusia i Aragó opten per l'anarquisme.
- El 1874 el general Pavía **il·legalitza totes les associacions obreres** i passen a la clandestinitat.

EL MOVIMENT OBRER FINS EL 1864

KARL MARX

MIKHAL BAKUNIN